

Rummet i högre utbildning – en plats för lärande?

Marie Leijon

Senast ändrad: 2012-05-14

Abstract

Fokus i postdoktorprojektet är rum i högre utbildning som plats för lärande. Campusutbildning förknippas ofta med föreläsningssalar och grupprum (Jamieson m fl, 2000). Vilken betydelse har högskolerummet för utbildningens aktiviteter? Det engelska begreppet space kan referera till fysiskt miljö och place till sociala aspekter – vi finns i space men agerar i place (se ex Dourish, 2004). Här är dock tanken att både space och place skapas socialt (se de Certau, 1984; Dourish, 2006). Rum och plats kan på motsvarande sätt förstås som relationellt formade. Rum erbjuder möjligheter för interaktion och plats betydelser för individen (Antonsen, 2001).

Studier om rum och plats i högre utbildning tenderar fokusera arkitektur eller design av lärandemiljöer i exempelvis distansutbildning (Temple, 2008). Det finns multimodala studier som undersöker relationer mellan människor, rum och lärande, men med fokus på skola (Flewitt, 2006; Jewitt, 2008). Min avhandling (Leijon, 2010) diskuterar interaktion i en lärarutbildningskontext, där rum spelar en väsentlig roll.

Utgångspunkten är således hur högskolerummet som plats skapas. Vilken typ av rum möter studenterna och hur är de utformade? Hur agerar deltagarna utifrån de resurser som rummet erbjuder? Vilka resurser för deltagarna in i rummen och hur används dessa?

Studien ramar in av designteoretiskt perspektiv "Design för lärande" (Selander & Kress, 2010) kompletterat med socialsemiotiskt multimodalt perspektiv. Det sistnämnda belyser komplexitet i kommunikativa processer när deltagarna skapar mening (se ex. Kress & van Leeuwen, 2001). I designteoretiskt perspektiv förstås meningsskapande och lärande som teckenskapande processer (Selander & Kress, 2010). Perspektivet erbjuder möjligheter att analysera aktiviteterna i högskolerummet i relation till den didaktiska design som formar innehållet, men även till den design som omger aktiviteten.

Projektet kombinerar videoobservationer med intervjuer. Videoobservation erbjuder möjligheter att kombinera visuell- och auditiv information i samma material och inbjuder till multimodal analys av semiotiska resurser som tal, gester, kroppsposition och så vidare. Med inspiration från "stimulated recall" möter jag deltagare efter videoinspelningarna för att diskutera interaktion i rummen. Projektets inledning fokuserar fyra aktiviteter i campusförlagd lärarutbildning. Jag har dokumenterat de tomma rummen och spelat in

deltagarnas interaktioner under åtta timmar. Vid två tillfällen har enskilda intervjuer genomförts med tre lärarstudenter och två lärare.

Projektet är pågående och exempel från videobservationerna samt intervjuer presenteras. Studiens preliminära resultat visar hur deltagarna inledningsvis accepterar den design som finns av högskolerummets layout. Deltagare använder även rummets begränsade resurser för att signalera aktivitet samt för att interagera. Rum formar oss, men formas också av oss som agerar i rummen.

Referenser

Referenser

- Antonsen, K.M.(2001). Sted. En teoretisk tillnaerming til stedsbegrepet i nyere geografisk litteratur. *Menneske – sted*. Nr. 2/2001. Regional utveckling. Norges forskningsråd.
- de Certeau, Michel (1984). *The Practice of Everyday Life*. Berkeley, CA: University of California Press. MIT Press.
- Dourish, Paul (2004). *Where the action is: the foundations of embodied interaction*. Cambridge: The MIT Press.
- Dourish, Paul (2006). *Re-Space-ing Place: Place and Space Ten Years On*. Proc. ACM Conf. Computer-Supported Cooperative Work CSCW 2006 (Banff, Alberta), s. 299-308.
- Flewitt, Rosie (2006). Using video to investigate preschool classroom interaction. Education research assumptions and methodological practices. *VisualCommunication*, 5(1), s. 25-51.
- Jamieson, Peter., Fisher, Kenn., Gilding, Tony., Tayloor, Peter G., & Trevitt, Chris (2000). Place and Space in the Design of New Learning Environment. *Higher Education Research and Development*, 19(2), s. 221-237.
- Jewitt, Carey (2008). Multimodality and Literacy in School Classrooms. *Review of Research in Education*, 32, s. 241-267.
- Kress, Gunther & Leeuwen, Theo van (2001). *Multimodal discourse – the modes and media of contemporary Communication*. London: Arnold.
- Leijon, Marie (2010). *Att spåra tecken på lärande. Mediereception som pedagogisk form och multimodalt meningsskapande över tid*. (Malmö Studies in Educational Sciences No. 52). Malmö: Malmö Högskola.
- Selander, Staffan & Kress, Gunther (2010). *Design för lärande – ett multimodalt perspektiv*. Stockholm: Nordstedts.
- Temple, Paul (2008). Learning spaces in education: an under-researched topic. *London Review of Education*, 6(3), s. 229-241.